

Gájkka ulmutijin li avta árvvo.
Gájkka ulmutijin li aj avta riektá.

Nuppástallat ulmutjav mierkki soabmása vuossti
årrot rievtagahes ja giehtadallat ulmutjav nievrebut,
buojkulvissan dajna gó sujna I sáhtusvuhta.

Sáhtusvuhta I buojkulvissan gó soabmásin la
gassjelisvuhta vádtset,
gássjelisvuhta vuojnnet jali gássjelisvuhta gullat.

Le gus dán nuppástuvvam?

Máhtá de bajedit Nuppástimoahhtsáj (DO).

DO máhttá aj duv viehkedit gáktu dán máhtá
barggat vaj ij aktak galga nuppástuvvat.

Lågå ienebuvin girjátjin.

DO – avta riektájda gájkajda

DO barggá nuppástallama vuossti.

DO barggá vaj gájkajn galggi avta riektá

DO barggá aj gájkajn galggi avta máhttelisvuoda.

**DO ulmme I galggá álkke dádjadir gájkka ulmutijida
jut gájkajn li avta árvvo.**

DO 1 stáhta fábmudahka.

Fábmudahka barggá ráddidusá åvdås.

Fábmudagán la åvdåsvásstádus.

DO barggá nuppastallama vuossti.

DO barggagådij ådåjakmáno 1.b. 2009.

Åvdebut gávnnujin niellja umasse oahttse nuppástallama vuossti.

Dálla gávnnu akta oahttse nuppástallama vuossti.

DO 1 dat.

Dåñ márjju aná dåñ la nuppástuvvam
moatteláhkáj, buojkulvissan dajna gå duv máddo
I ietja rijkas ja dajna gå dåñ la bieljijs.
Bieljijs la gå dujna 1 gássjelisvuhta gullat.

Jali dåñ la nuppástuvvam dajna gå
dåñ la homoseksuálalasj ja dajna gå dujna 1 dysleksia.

Homoseksuálalasj la ålmåj gut gierru ietja ålmmåj
jali nissun gut gierru ietjá nissunij.

Dysleksia 1 gå dujna 1 gássjelisvuhta lâhkåt ja tjället.

De dal máhti gájka gudi adni sij li
nuppástuvvam aktavuodav válldet DO:jn.

Ådåjakmáno 1.b. 2009 Svierik oattjoj ådå lágav.

Lágan 1 nammadum jut buorgodum la nuppástallat
dajna gå soames la ålmåj jali nissun.

Nuppástallat mierkki rievtugahtes årrot
soabmása vuossti ja giehtadallat ulmutjav nievrebut.

Dála li ienep buojkulvisá masi 1 buorgodum.

Buorgodum la nuppástallat
dajna gå soames ietjas ij dåbdå nissunin
ja ij ga ietjas dåbdå ålmmårn.

Buorgodum la nuppástallat
Dajna gå nissun gárvvun ålmmårn
jali dajna gå ålmåj gárvvun nissunin.

Buorgodum la soabmásav nuppástallat
dajna gå ålmåj la gierrum ietjá ålmmåj
jali dajna gå nissun la gierrum ietjá nissunij.

Buorgodum la nuppástit soabmásav
suv likkebájno diehti
ålmmukjuohkusa diehti masi ulmutjin la aktavuohta
jali rijka diehti gásstår ulmusj boahtá.

Buorgodum la soabmásav nuppástallat
jáhko jali jáhkkudagá diehti.
Jáhkkudahka l buojkulvissan buddissta, juvdá, ristagis jali muslima.

Buorgodum la nuppástallat
dajna gå soabmásin la sáhtusvuhta.
Sáhtusvuhta l buojkulvissan gå soabmásin la
gássjelisvuhta vádtset, gássjelisvuhta vuojnnet jali gásselisvuhta gullat.

Buorgodum la nuppástallat soabmásav
suv álldara diehti.

DO máhttá duv viehkedit jus la nuppástuvvam.

DO máhttá aj duv viehkedit jus sjatta nievrebut giehtadaládum
dajna gå dån la äjgátloaben,
dajna gå dån ájgo äjgátloahpáj jali
dajna gå la årrum äjgátloaben.

Äjgátloaben la soames gut la hejman bargos
avtajn suv mánájs jali måttijn mánájn.

DO máhttá duv viehkedit

DO máhttá duosstot duv bajedimev nuppástallama gáktuj.

DO máhttá åtsådit mij la dáhpáduvvam.

DO máhttá diededit makkir riektá dujna li
ma gávnuji nuppástallamágan.

DO máhttá diededit gáktu dán galga dahkat gá la nuppástuvvam.

DO máhttá åvdåstit duv duobbmoståvlân.

DO máhttá duosstot duv bajedimev jus aná dán la
nuppástuvvam gá dán ájgo äjgátloahpj jali
gá dán la äjgátloaben
jali gá dán boadá ruoptus äjgátloabes.

DO máhttá giehttot gáktu dán galga dahkat tsakkatjit
nuppástallamav boahtteájgen.

Le gus dán nuppástuvvam?

Bajeda DO:aj jus dán aná dán la
nuppástuvvam.

Nuppástallat mierkki rievtegahtes årrot
soabmása vuossti ja giehtadallat ulmutjav nievrebut
buojkulvissan dajna gá ulmusj la nissun.

DO:aj bajedit la nåvkå.
Ij mavse majdik.

Nuppástallamlágan nammaduvvá jut buorgodum la
nuppástallat bargon, skåvlân ja allaskåvlân.

Buorgodum la aj nuppástallat boargálin
ja gå oastá árudagáv jali lájggi árudagáv.

Buorgodum la aj nuppástallat ietjá suorgijn
buojkulvissan skihpadåben,
jali sosiáladievnastusán.

Dån máhtá bajedit DO:aj jus aná
dån la nuppástuvvam.

Buojkulvisá nuppástallamij

Ållo ulmutja riŋŋiji, e-påvståv rádji jail
tjálli brevajt DO:aj dajna gå ádni sij
li nuppástuvvam.

Dála li muhtem buojkulvisá.

Buojkulvisá li sáddná ja
li dáhpáduvvam oallevuodan.

Valla ulmutjjí namá li rievddadum.
Namá älla ulmutja oalle namma.

Mira ittjjí bargov oattjo dajna gå adná oajvvegåbttjåsav.

Homoseksuálalasj párra ejga oattjo aktan boahtet skåvllådánssaj.

Roja la romalasj fábmalis nissun.

Ålmåj gut dábev äjggú gánná Roja árru málsoj lásav dáben.
Roja ja suv gálmå máná ettjin besa sisi sijá lájggoviessuj.

Carl ittjjí loabeduvá kursan mannat dajna gå sán lij hiv-positijvalasj.

Sara ittjjí barggoságastallamij oattjo boahtet dajna gå sán lij fábmalis.

Åhpadiddje 1 baha Alexa vuossti dajna gå
Alex javlla sán ij sidá árrot niejddan ja ij ga bárnnen.

Frank la bargov åhtsåm.

Sán ij bargov oattjo dajna gå sán la vuorrasabbo 55 jagágijs.

Nåvti dån bajeda

Dån máhtá riŋŋit DO:aj ja gatjádit vidjurij birra,
valla dån i máhte bajedimev dahkat telefåvnå baktu.

Dån galga tjálllet duv bajedimev
Nuppástimoahattsáj, DO.

Bajedimen galga tjálllet duv namáv, adressav
ja duv telefåvnånummarav..

Buorre 1 jus dån aj tjálá duv e-påvsståaddressav.

Dån galga tjálllet namáv gesi bajedibme guosská.
Máhttá árrot buojkulvissan skåvllå,

allaskåvllå, barggovadde, vidnudahka jali fábmudahka.

Tjále aj manen dån jáhká dån la nuppástuvvam,
Tjále jus jáhká buojkulvissan la duv áldar,
duv jáhkkudahka jali duv sáhtusvuhta.

Dån máhtá tjállet brevav DO:aj jali dievddet páhppárv
mij gávnu DO webbabielen www.do.se.

Dån galga ruvva bajedit jus aná
dån la nuppástuvvam.

Gå la rádjåm sisi bajedimev DO:aj
de dahkap guoradallamav.

Mierkki mij lähkáp dárkkelit majt
dån la tjállám ja åtsådip
mij la dáhpáduvvam.

Ulmusj gev la bajedam nuppástallamij
miededuuvvá aj giehttöt majt sán adná
l dáhpáduvvam.

DO mierret de mij galggá dáhpáduvvat.

DO márjju guorras dån la nuppástuvvam.
Väjá oadtjot biednigjt jali iehtjádav
gässta dån la nuppástuvvam.

Muhttijn duv bajedibme mierkki
ietjá ulmutja e dejadalá nuppástallamij.

Riektá 1 ij nuppástuvvat.

Váraj bieja dájt gå bajeda DO:aj

1. Dån galga tjállet bajedimev jus aná dån la nuppástuvvam.
2. Dån galga ruvva rádjat bajedimev DO:aj jus dån aná dån la nuppástuvvam
3. Dån galga tjállet manen dån aná dån la nuppástuvvam.

Vuosstálasste!

Giehto jus dån illastuvá ja rievtugahtes giehtadaláduvá.

Barggovadde,
skåvllå jali allaskåvllå
galggá duv viehkedit vaj
dån i illastuvá ja rievtugahtes giehtadaláduvá nuppádis.
Bargon fáhkka máhttá aj viehkedit duv.

Avta riektá gájkajda

Barga gus dårn vaj gájkajn galggi avta riektá?

Barggovaddij, skåvlåjn ja allaskåvlåjn li åvdåsvásstádus
vaj gájkajda vatteduvvi avta riektá.

Siján la aj åvdåsvásstádus vaj ij aktak
nuppástuvá jali illastuvvá.

Illastit la hárddet ja bahá árrot soabmása vuossti.

Barggovadde hähttu barggat
vaj gájkájn.galggi avta riektá ja
máhttelisvuoda barggoiellemín.

Láhka nammat barggovadden 25 barggij
jali ienebu gálggá gávnnut plána mij vuoset
nissunijn ja ålmmåjn li avta riektá barggosajen.

Barggovadde galggá aj mierredit majt galggi dahkat
vaj ij aktak galgá nuppástuvvat suv sjierge,
suv mátto, suv rijka jali suv jáhkkudagá diehti.

Skåvlåjn ja allaskåvlåjn galggi aj gávnnut plána.
Plánan galggá nammadum
majt sij galggi dahkat vaj
gájkajn galggi avta riektá ja
vaj ij aktak galga nuppástuvvat.

DO máhttá viehkedit barggovaddijt, allaskåvlåjt
ja skåvlåjt tjuovvot majt nuppástallamláhka nammat.

Sidá gus diehtet ienebuv bargo birra nuppástallama vuossti?
Sidá gus diehtet ienebuv man birra l nammadum lágan
nuppástallama birra?

DO webbabielen www.do.se gávnnuji ienep diedo
ja buojkulvisá nuppástallamij.

Aktavuodav válde DO:jn

Sidá gus ienep diedojt nuppástallama birra?
Sidá gus ságastit soabmásijn oattjotjit diedojt gåktu
dåñ dagá bajedimev?

Riŋgi DO:aj

Telefåvnnå 08 120 20 700 jali
020 36 36 66 (nåvkå)
Täkstatelefåvnnå 08 120 20 820
Prässa-telefåvnnå 08 120 20 710

Tjále DO:aj

Diskrimineringsombudsmannen (DO)
Box 3686
103 59 Stockholm
Fáksa 08 120 20 800

DO webbabielle

www.do.se

E-påvsstå DO:aj

E-påvsstå do@do.se

